

Murat Uyurkulak

1972’de Aydın’da doğdu. İzmirli. İstanbul’da yaşıyor. *Tol* (2002), *Har* (2006), *Merhume* (2016), *Delibo* (2020) ve *Dipte* (2026) adlı romanları, *Bazuka* (2011) ve *Hoca Baba Amca Ben* (2021) adlı hikâye kitapları var. *Tol* Tiyatro Oyunevi, *Delibo* Tiyatro Alesta tarafından sahneye uyarlandı. Roman ve hikâyeleri on dilde yayımlandı. Hayatını senaristlikle kazanıyor. Özcan Alper’le birlikte yazdığı *Karanlık Gece*, 59. Antalya Altın Portakal Film Festivali’nde en iyi film ve en iyi senaryo ödüllerine değer görüldü.

Har / Murat Uyrurkulak

© 2026, İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret AŞ

Yayıncı Sertifika No: 44066

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince İnkılâp Kitabevi'ne aittir. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

*Editör Mustafa Kayalar
Kapak tasarım Hamdi Akçay
Sayfa tasarım Gönül Kavak*

ISBN: 978-975-10-5011-3

1. baskı Metis Yayınları 2006
İnkılâp Kitabevi'nde 1. baskı Mayıs 2026

Baskı ve Cilt

Euromat Basım Yayın Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.
İkitelli OSB Mah. Giyim Sanatkarları 5A-6A Blok No: 315 K:3
34490 Başakşehir - İstanbul
Tel: (0212) 549 65 85
Sertifika No: 51036

İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sk. No. 8
34196 Yenibosna – İstanbul
Tel : (0212) 496 11 11 (Pbx)
Faks : (0212) 496 11 12
posta@inkilap.com
inkilap.com

Har

BİR KİYAMET ROMANI

**MURAT
UYURKULAK**

İİ İNKILÂP 99. yıl

Ali Serkan Erođlu'na...

Uđur Kaymaz'a...

“... ”

Yalnız Ortadoęu’da el altında satılan bir atlas

Kim demiř on sekiz yařından küçükler okuyamaz.”

Ece Ayhan

AHD-İ MAZİ

Bab 16

Terkip

“Pınarbaşında oturdum, ahreti seyre durdum...”

Bursa ağıdı

Kardeşimin vefatından önce, parklarda dolanırken çitlediğimiz çekirdek ailemizi muadillerinden ayıran hiçbir özellik yoktu. Bir kalıp teneke peynirine benzerdik, öyle bildik, ak, delik ve peynirin kalıbını aşan sıfatlarla sürünür giderdi cümle ailemiz: Babam, annem, ben, kardeşim erkek... Âlem yaygarasına karşı tek sesli ve kederli bir kuartet...

Vaktiyle püriftihar elçi soyundan sızdığına delalet saydığı iştahlı gövde kılları ağarıp hatları kavis kazandıkça yumuşak beyaz bir yastığa benzeyen, eve yolu düşen tüm pestil tanışlarda bir tür uyku hali hasıl eyleyen emekli memur babamızın en büyük zevki, hane köşelerinde maça kızı kıraat etmektir. Karenin üç ak bunağını, elindeki kara kozları tuhaf hırıltılar eşliğinde masalara çarpa çarpa ifrit etmeye bayılırdı. Bir başka dev zevkinin, market kasalarındaki birbirinden maça kızların esmer uzuvlarına el atmak olduğunu öğrenmemize, bir kangal kurtlu sucuk vesile oldu. Annemi öğürten kurtlarına merakla baka baka markete götürdüğüm kangalı nazikçe aldılar, sucuğu

yaşıyla oransız kabarmış babamı öfkeyle verdiler. Halbuki babam, herkesin herkesle halvet olacağı günlerden ürkenler kavmindendi. Annemden yana da külliye vejetaryendi.

Annem besili bir tavuktu. Mutfakta mesai yapa yapa düdüklü tencereye dönmüştü. Gerek sofraya ahalisini helme fasulyeler eşliğinde kendinden geçirmek, gerekse beş para etmez meselelerde yerli yersiz gıdaklamak bakımından bir ömre bedeldi. Lakin evin içinde lastik top gibi oradan oraya çarparken ve tüyleri babam vasıtasıyla tek tek yolunurken, öttürdüğü düdüğü kimseler duymazdı.

Kardeşlerin irisi sıfatıyla ben, ailemizin maddi açıdan dört adet kupkuru ömür pahasına yarım arpa boyu yol gitmezden önceki sefil dönemlerini, ekseriyetle rastlandığı gibi, hayatta başarı kaydetmek istikametinde bir hatıralar toplamına tahvil edememiştım. İftihar, itibar ve para membaı olsun hedefiyle, ziyadesiyle esnafça niyetlerle yetiştirilmeme rağmen, hep daha fazlasını isteyip koparmak üzere yazılması beklenen şahsi tarihimin bir yerinden düşüvermiştım.

O mutlak kayıtsızlığın kucağına oturmama dair bir milat belirleyemiyorum. Üzerinden zehir gibi yoksulluk tüten bir çocuk olarak zengin aile evlatlarının okuduğı bir kolejın müfredatına yalvar sümük alınan burslarla tabi kılınışıımın bu kopuşta bir etkisi vardı sanırım. Mevzuma bahis olan mazisi derin, mezhebi geniş, meşrebi latif okul, ihtiraslarımı bilemekten ziyade budarken, ruhumda da beklenenin aksine ılıman bir iklime sebebiyet vermişti. Zira memleket, armalı forma kuşanmamdan bir müddet sonra rulet masasından farksız bir yere dönmüş, kolejler kimseye burs koklatmaz olmuştı. Dolayısıyla geri alınamayan her tür beleş hak, daimi bir aşağılanma, bir taciz sebebi haline gelmişti. Ya gururumu bir ömür iktisaba mani bir yalakalığa yazılacaktım ya da “başlarım istikbalime” deyip

dalgama bakacaktım. İkincisini tercih ettim. Dalgalara baka baka gamsız oldum, baykuş oldum. Çizgi roman sayfalarından başlattığım seyahat, muhit birahanesinde devam etti. Şişe şişe meyler içip biner biner kunduzlar yedim. Bir garip terkip oldum.

Üzerine onca umut boca edilen büyük oğulun ortaokul sıralarından itibaren hayallerine ütülü hekim önlüğünü değil ilahın baltasını yoldaş kılmasının, kendine kolejin kibar gürbüzlerini değil mahallenin it kopuk çirozlarını müttefik seçmesinin ardından, başarı basamaklarını tırmanma vazifesi haliyle küçüğe düştü. Benden bin gün, yirmi kilo ve on santim ufak kardeşim, hem selim tabiatı hem keskin zekâsıyla ailenin muvaffakiyet projesi bakımından biçilmiş kaftandı. Babamın okkalı tarafından sekiz-on şamarını saymazsak, kaftanı kuşanmaya ikna edilmesi pek zor olmadı. İlkokulun ilk gününden itibaren, öğretmenlerinden bilumum hısım akrabaya kadar etraftaki bütün kapıkullarının gözdesi olmayı becerdi. Görende kucağına alıp oyuncak misali kurcalama arzusu uyandıran, benim çopur izbandutluğuma hiç benzemeyen narin güzelliği de işin içine katılınca, şöhreti mahalle hudutlarını aşan bir munis dâhi namzedi sıfatıyla anılır oldu. Öyle böyle değil, hakikaten pek tatlı, çok şeker, fazla iyi bir veletti. Adeta buralara fırlatılmış bir melekti.

Kuyruğu bu kadarcık hikâyeyle düğümlenebilecek hayat bulursanız, bana da getirin, yaşayayım. O kadarla kalmadı elbet. Planı büyük lakin izanı küçük babam, kolej kapılarında takla atmanın işe yaramadığı bir çağa girildiğini bir türlü idrak edemediğinden, kardeşim tam okul çağına vardığı sırada vahim bir hesap hatası yaparak aileyi senelerdir hazırlığı yapılan o muazzam teşebbüse seferber etti.

Şehre istisnai bir yakınlık arz eden, vaat buyurduğu konfor ile makul fiyatı arasındaki tezat hem şüphe hem iştah kabartan bir toplu konut dairesine, emlakçıyla geçirdiği alkollü bir gecenin sonunda tüm şüphelerini kupa kızı bir Su-lâvla gide-rip, yüklü bir peşinat eşliğinde ismini yazdırıverdi. Ertesi gün toplu konut meselesinin kardeşimin kolejlere yazılma ihtimalini taksit taksit ve ama topyekûn yok ettiği anlaşılınca, evde pandomimin hası koptu. Fakat iş işten geçmiş, annemin ocakta fazla bırakılmış düdüklü misali tiz sesler çıkardığı bir ortamda, kardeşimin dümdüz devlet okuluna kaydı yaptırılmıştı. İki-üç yıl sonra da, kardeşimin armalı formasına mal olan o dairenin fare yuvasından farklı olmadığı anlaşılacaktı. Zaten nakliyeye bile fırsat kalmadı, pelte kıvamında bir zelzele, ortada toplu konu falan bırakmadı.

Ama gelin görün ki, babam da annem de, bizzat işledikleri köklü kabahatleri bir ömür yana yana sinelerinde taşıyacak kadar kavi karakterli insanlar değildi. Bu açıdan bakıldığında, küfür yağdırılabilir sicilimle bulunmaz bir rahatlatma imkânı teşkil ediyordum. Kardeşimle aramdaki belirgin müfredat eşitsizliği, o eğitimsel talihsizlik durumu, benim kötü ünüme ün, kardeşimin civarında örgütlenen efsaneye de ilahi veçheler kazandırmıştı. Ben, sahip olduğu onca müstesna olanağa rağmen ceketinin bir cebine kanyacı, öbür cebine kanyakçıyı tıkıştırıp orada burada sürten bir hayasız, bir vefasız, bir şuursuz olup çıktım. Kardeşimse önüne dikilen bütün şer manileri bir bir devirip yoluna devam eden bir kahramandı elbet. Babama gelince, düşünen Su-lâvlarla nefret, düzüşen Su-lâvlarla aşk ilişkisi sürmekteydi.

Yani, orta derece ezilmiş ailemizin yarımılığıyla daha da tehlikeli bir muhteva edinen eksik münevverliğinden kaynaklı beklentileri fazla ısıtılı, iki oğuldan büyüğüne biçtiği hayat

kıyafetleri fazla şatafatlı ve boldu. Suretimde aile büyüklerinin sağlama yapabilmesini sağlayacak derli toplu bir kerrat yerine, mührü çoktan vurulmuş bir tasdikname taşıyordum. Onların gözünde ben, şerre kadem basmıştım.

* * *

Dediğim gibi, kardeşimin kaybına dek payidar cumhuriyetimize bağlı zavallı ailemizi benzerlerinden ayıran hiçbir çıkıntı yoktu. Ailemizin en küçük ferdi babama göre teröristler öldürdü. Anneme bakılırsa onu öldüren, sokağın köşesinde kivi, muz, çilek satan Xırbo'ydu. Bense kafa dengi arkadaşlarla yaş muhabbetlerde iyice zurna olduğumda, kardeşimin bok yoluna gittiğini söyleyecek kadar düşmüş vaziyetteydim. O vakitler, sonradan bir miktarını zımbalayacak olduğum Xırbo soyuyla tanışıklığım iki sap muz, bir şiş kebaptan ibaretti ve sikimde bile değillerdi.

Ailenin kalan kadrosu, gidenin hatırasını, hayatın sonradan iyiden iyiye meyledecekleri taraflarına doğru çekti. Önceleri memleketin bütün hikâyesini maaş bordrosundan okuyan, kökü dışarıda dinsizlerle dinlilere arada bir küfretmek haricinde suya sabuna katiyen ilişmeyen babam, evin her köşesini kardeşimin irili ufaklı fotoğrafları, ilaveten Ulu Önder'in büstleri ve tabloları ile donatarak işe başladı. Oğlunun zayıfından ülkenin ne kadar kutsal bir toprak parçası olduğu ve o parçanın hatırı sayılır bir parçasının nasıl da elden gidiyivermenin eşğine geldiği yönünde dersler çıkaran babam, kendisiyle aynı vaziyetteki acılı ihtiyaçlarla yarı şuurlu vatanperverlik gösterileri sergilemeye girişti.

Nasıl soğutacağını bilemediği kalbindeki evlat yangınıyla, caddeleri öfkeli sarhoşlar gibi bir aşağı bir yukarı arşınlama-